

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/141490,Wyklad-online-Ostatnie-dni-Kraju-Warty-Poznan-6-kwietnia-2021.html>
28.02.2026, 04:09

Wykład online „Ostatnie dni Kraju Warty” - Poznań, 6 kwietnia 2021

W styczniu i lutym 1945 roku nazistowski twór, zwany Krajem Warty (Reichsgau Wartheland) dożywał swoich ostatnich dni. Niemcy przygotowywali się do odparcia spodziewanej ofensywy Armii Czerwonej, natomiast skoncentrowane na prawym brzegu Wisły oddziały sowieckie szykowały się do wyprowadzenia bezprecedensowego w swojej skali uderzenia. W tym czasie polska ludność w okupowanej Wielkopolsce i na Ziemi Łódzkiej z obawą i nadzieją oczekiwała na dalszy rozwój wydarzeń.

Zapraszamy do obejrzenia wykładu dr. Adama Pleskaczyńskiego z Oddziałowego Biura Badań Historycznych IPN Poznań, podczas którego przedstawione zostały dramatyczne wydarzenia w Kraju Warty z perspektywy polskiej, niemieckiej oraz sowieckiej. Przygotowując wystąpienie, prelegent wykorzystał wiele nieznanych dotąd szerszemu odbiorcy archiwalnych dokumentów pochodzących z archiwów rosyjskich i niemieckich.

Jakie zatem były plany obronne Niemców w XXI Okręgu Wojskowym, który obejmował swoim obszarem terytorium Kraju Warty? Co wiemy o sowieckich przygotowaniach do ofensywy, która do historii przeszła pod nazwą Operacji Wiślańsko-Odrzańskiej? Jak były postawy ludności niemieckiej i samego gauleitera Arthura Greisera wobec zagrożenia sowiecką ofensywą? Co o Sowietach sądzili Polacy żyjący pod okupacją niemiecką oraz jak wyglądały relacje sowiecko-polskie podczas walk w Kraju Warty? Jak przebiegała ewakuacja ludności niemieckiej zamieszkującej Wartheland i gdzie Niemcy popełnili ostatnie zbrodnie na ludności polskiej i żydowskiej? Dlaczego Armia Czerwona w tak szybkim czasie opanowała Wielkopolskę i Ziemię Łódzką, a Poznań zdobyty został dopiero po miesiącu ciężkich walk?